

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IV kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM 10-125-02

Druk nr 679
Warszawa, 5 lipca 2002 r.

Pan
Marek Borowski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku.

Na podstawie art. 118 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- o zmianie ustawy o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne oraz o zmianie niektórych ustaw wraz z projektem podstawowego aktu wykonawczego.

Projekt ustawy dotyczy "Reformy finansów publicznych".

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Finansów.

Z wyrazami szacunku

(-) Leszek Miller

U S T A W A**z dnia****o zmianie ustawy o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne oraz o zmianie niektórych ustaw.**

Art. 1.

W ustawie z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne (Dz. U. Nr 79, poz. 484 i Nr 80, poz. 511, z 2000 r. Nr 48, poz. 550, Nr 60, poz. 693 i Nr 86, poz. 958, z 2001 r. Nr 16, poz. 167 i Nr 81, poz. 876 oraz z 2002 r. Nr 25, poz. 253) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 1 w ust. 3 wyrazy „(Dz.U. Nr 60, poz. 704)” zastępuje się wyrazami „(Dz.U. Nr 60, poz. 704 oraz z 2001 r. Nr 125, poz. 1363), zwanej dalej „ustawą o pomocy publicznej dla przedsiębiorców””;
- 2) w art. 2:
 - a) dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1,
 - b) w ust. 1:
 - w pkt 1 dodaje się lit. d) w brzmieniu:

„d) wykonania zobowiązań wynikających z transakcji zabezpieczających przed ryzykiem zmiany stopy procentowej lub ryzykiem walutowym, związanych z poręczonym lub gwarantowanym przez Skarb Państwa kredytem lub emisją obligacji,”
 - pkt 2 – 4 otrzymują brzmienie:

„2) gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa – należy przez to rozumieć gwarancje:
 - a) spłaty kredytów,
 - b) wykonania zobowiązań wynikających z obligacji,

- c) wykonania zobowiązań wynikających z transakcji zabezpieczających przed ryzykiem zmiany stopy procentowej lub ryzykiem walutowym, związanych z poręczonym lub gwarantowanym przez Skarb Państwa kredytem lub emisją obligacji,
- 3) poręczeniach lub gwarancjach udzielanych przez niektóre osoby prawne – należy przez to rozumieć poręczenia lub gwarancje udzielane przez nie będące bankami oraz zakładami ubezpieczeń następujące podmioty, uprawnione, na podstawie odrębnych przepisów, do udzielania poręczeń lub gwarancji w ramach powierzonych im zadań publicznych lub w zakresie prowadzonej przez nie działalności gospodarczej:
- a) państwowe osoby prawne utworzone w drodze ustawy,
 - b) spółki handlowe, w których akcje (udziały) stanowiące własność Skarbu Państwa przekraczają połowę kapitału zakładowego,
 - c) spółdzielnie, w których wartość udziałów stanowiących własność Skarbu Państwa przekracza połowę funduszu udziałowego,
 - d) osoby prawne, w których akcje (udziały) stanowiące własność Skarbu Państwa lub osób prawnych, o których mowa w lit. a)-c), przekraczają połowę kapitału zakładowego lub funduszu udziałowego,
 - e) fundacje, w których fundatorami są osoby prawne, o których mowa w lit. a)-c),
- 4) poręczeniach lub gwarancjach udzielanych przez Bank Gospodarstwa Krajowego – należy przez to rozumieć poręczenia lub gwarancje:
- a) spłaty kredytów i pożyczek,
 - b) wykonania zobowiązań wynikających z obligacji
 - udzielane przez Bank Gospodarstwa Krajowego ze środków Krajowego Funduszu Poręczeń Kredytowych,”
 - skreśla się pkt 9,
 - c) dodaje się ust. 2 w brzmieniu:

„2. Kwoty wyrażone w ustawie w EURO przelicza się na walutę polską według kursu średniego, ogłoszonego w danym roku budżetowym przez Narodowy Bank Polski w Tabeli nr 1 kursów średnich.”;
- 3) po rozdziale 1 dodaje się rozdział 1a w brzmieniu:

„Rozdział 1a. Ogólne zasady udzielania poręczeń i gwarancji Skarbu Państwa.

- Art. 2a. 1. Poręczenie i gwarancja mogą być udzielane po dokonaniu analizy ryzyka wypłat przez Skarb Państwa z tytułu udzielanych poręczeń i gwarancji.
2. Poręczenia lub gwarancji nie udziela się, jeżeli z analizy, o której mowa w ust. 1, wynika, że podmiot, którego zobowiązania mają być objęte poręczeniem lub gwarancją, nie będzie w stanie wykonać tych zobowiązań.
- Art. 2b. 1. Poręczenie i gwarancja są, z zastrzeżeniem ust. 2, terminowe i udzielane do kwoty z góry oznaczonej.
2. W przypadku poręczenia lub gwarancji udzielanych międzynarodowej instytucji finansowej, której Rzeczpospolita Polska jest członkiem lub z którą podpisała umowę o współpracy, Rada Ministrów, na wniosek ministra właściwego do spraw finansów publicznych, może odstąpić od wymogu, o którym mowa w ust. 1.
- Art. 2c. 1. Skuteczność poręczenia lub gwarancji jest uzależniona od wniesienia opłaty prowizyjnej od poręczenia lub gwarancji, z zastrzeżeniem ust. 4.
2. Opłata prowizyjna jest naliczana od objętej poręczeniem lub gwarancją kwoty zobowiązania, a w przypadku poręczeń i gwarancji udzielanych pod warunkiem przeznaczenia kredytu lub środków z emisji obligacji na cele, o których mowa w art. 7 ust. 2 pkt 4 - od kwoty zwiększenia zobowiązania Skarbu Państwa, stanowiącej różnicę między kwotą zobowiązania obejmowanego poręczeniem lub gwarancją a kwotą istniejącego zobowiązania z tytułu udzielonego poręczenia lub gwarancji.
3. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, sposób naliczania i pobierania opłaty prowizyjnej od poręczenia i gwarancji oraz wysokość tej opłaty, uwzględniając w szczególności:
- 1) uzależnienie wysokości opłaty prowizyjnej, z wyjątkiem opłaty od poręczeń i gwarancji udzielanych pod warunkiem przeznaczenia kredytu lub środków z emisji obligacji na cele, o których mowa w art. 7 ust. 2 pkt 3, od okresu, na który jest udzielane poręczenie lub gwarancja,
 - 2) obniżenie wysokości opłaty prowizyjnej od poręczeń w stosunku do wysokości opłaty prowizyjnej od gwarancji,

- 3) obniżenie stawek opłaty prowizyjnej od poręczeń lub gwarancji, o których mowa w art. 3 ust. 2 i art. 12 ust. 2a, oraz od poręczeń lub gwarancji udzielanych pod warunkiem przeznaczenia kredytu lub środków z emisji obligacji na cele, o których mowa w art. 7 ust. 2 pkt 3,
 - 4) ustalenie stawek opłaty prowizyjnej od poręczeń lub gwarancji, których udzielenie nie stanowi pomocy w rozumieniu ustawy o pomocy publicznej dla przedsiębiorców, na poziomie stawek rynkowych.
4. Poręczenia i gwarancje udzielane pod warunkiem przeznaczenia kredytu lub środków z emisji obligacji na cele, o których mowa w art. 7 ust. 2 pkt 2, oraz poręczenia i gwarancje, o których mowa w art. 23 ust. 1, są wolne od opłaty prowizyjnej.

Art. 2d. Opłata prowizyjna od poręczenia lub gwarancji jest wpłacana na rachunek, o którym mowa w art. 30 ust. 1.

Art. 2e. 1. Warunkiem udzielenia poręczenia lub gwarancji jest złożenie wniosku o udzielenie poręczenia lub gwarancji zawierającego dane umożliwiające dokonanie analizy, o której mowa w art. 2a ust. 1.

2. Do wniosku, o którym mowa w ust. 1, dołącza się dokumenty potwierdzające dane zawarte we wniosku, w tym zaświadczenia właściwych organów dotyczące wykonywania obowiązków publicznoprawnych podmiotów, których zobowiązania mają być objęte poręczeniem lub gwarancją.

Art. 2f. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres danych zawartych we wniosku o udzielenie poręczenia lub gwarancji, rodzaje dokumentów dołączanych do tego wniosku oraz tryb udzielania przez Skarb Państwa poręczenia i gwarancji, uwzględniając w szczególności zakres niezbędnej analizy, o której mowa w art. 2a ust.1, przy udzielaniu określonych poręczeń lub gwarancji oraz zapewnienie sprawności rozpatrywania wniosków.”;

- 4) art. 3 otrzymuje brzmienie:

„Art. 3. 1. Rada Ministrów, na wniosek ministra właściwego do spraw finansów publicznych, lub minister właściwy do spraw finansów publicznych mogą, w imieniu Skarbu Państwa, udzielać kredytodawcom poręczenia lub gwarancji spłaty części lub całości kredytu wraz z odsetkami i innymi kosztami bezpośrednio związanymi z tym kredytem.

2. W przypadku udzielenia poręczenia lub gwarancji, o których mowa w ust. 1, może być również udzielone poręczenie lub gwarancja wykonania zobowiązań wynikających z transakcji zabezpieczającej przed ryzykiem zmiany stopy procentowej lub ryzykiem walutowym, związanej z kredytem objętym poręčeniami lub gwarancją Skarbu Państwa, jeżeli transakcja taka odpowiada standardom określonym przez Międzynarodowe Stowarzyszenie Swapów i Instrumentów Pochodnych.
 3. Poręczenie lub gwarancja mogą być udzielane również bankom lub międzynarodowym instytucjom finansowym, jeżeli taki bank lub instytucja udzieliły kredytodawcy poręczenia lub gwarancji za kredytobiorcę.
 4. Minister właściwy do spraw finansów publicznych udziela poręczenia lub gwarancji, jeżeli kwota poręczenia lub gwarancji przekracza równowartość 5 mln EURO, z zastrzeżeniem art. 5 ust. 2.
 5. Rada Ministrów udziela poręczenia lub gwarancji, jeżeli kwota poręczenia lub gwarancji przekracza równowartość 30 mln EURO.”;
- 5) skreśla się art. 4;
 - 6) w art. 5:
 - a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„ 1. Poręczenie i gwarancja mogą być udzielone do wysokości 60% pozostającej do spłaty kwoty kredytu objętego poręčeniami lub gwarancją oraz do wysokości 60% należnych odsetek od tej kwoty i innych kosztów bezpośrednio związanych z tym kredytem.”,
 - b) w ust. 2 po wyrazie „poręczenia” dodaje się wyrazy „lub gwarancji”;
 - 7) skreśla się art. 6;
 - 8) art. 7 otrzymuje brzmienie:

„Art. 7. 1. Poręczenie lub gwarancja mogą być udzielane pod warunkiem przeznaczenia objętego nimi kredytu na finansowanie przedsięwzięć inwestycyjnych zapewniających:

 - 1) rozwój lub utrzymanie infrastruktury,
 - 2) rozwój eksportu dóbr i usług,
 - 3) ochronę środowiska,

- 4) tworzenie nowych miejsc pracy związanych z daną inwestycją w ramach pomocy regionalnej,
 - 5) wdrażanie nowych rozwiązań technicznych lub technologicznych będących wynikiem badań naukowych lub prac rozwojowych,
 - 6) restrukturyzację przedsiębiorstw.
2. Poręczenie lub gwarancja mogą być także udzielane pod warunkiem przeznaczenia objętego nimi kredytu na:
- 1) finansowanie zakupu materiałów lub wyrobów gotowych, przeznaczonych na realizację przedsięwzięć polegających na wykonaniu dóbr inwestycyjnych na eksport, o wartości kontraktowej powyżej 10 mln EURO,
 - 2) zasilenie funduszy utworzonych, na mocy odrębnych ustaw, w Banku Gospodarstwa Krajowego, jeżeli środki przeznaczone na spłatę kredytu pochodzą ze źródeł innych niż budżet państwa, z wyłączeniem środków budżetu państwa, które zostały wydatkowane na dopłaty do kredytu objętego preferencyjnym oprocentowaniem,
 - 3) utworzenie przez banki linii kredytowych w celu:
 - a) finansowania przedsięwzięć inwestycyjnych jednostek samorządu terytorialnego oraz małych i średnich przedsiębiorców,
 - b) współfinansowania programów lub projektów w ramach programów pomocowych Unii Europejskiej,
 - 4) spłatę, objętego już poręczeniem lub gwarancją Skarbu Państwa, kredytu wraz z odsetkami i innymi kosztami bezpośrednio związanymi z tym kredytem.
3. Przy udzielaniu poręczenia i gwarancji, o których mowa w ust. 2 pkt 2, nie stosuje się art. 2a ust. 2.
4. Poręczenie i gwarancja, o których mowa w ust. 2 pkt 4, mogą być udzielone jednokrotnie.”;
- 9) w art. 9 w ust. 2 wyrazy „w art. 7 ust. 4” zastępuje się wyrazami „w art. 2b ust. 2 oraz w art. 7 ust. 2 pkt 2”;
- 10) skreśla się art. 10 i 11;
- 11) w art. 12:

- a) w ust. 1 wyraz „poręczeń” zastępuje się wyrazami „poręczenia lub gwarancji”,
- b) w ust. 2 wyraz „może” zastępuje się wyrazami „lub gwarancja mogą”,
- c) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. W przypadku udzielenia poręczenia lub gwarancji, o których mowa w ust. 1, może być również udzielone poręczenie lub gwarancja wykonania zobowiązań wynikających z transakcji zabezpieczającej przed ryzykiem zmiany stopy procentowej lub ryzykiem walutowym, związanej z emisją obligacji objęta poręczeniem lub gwarancją Skarbu Państwa, jeżeli transakcja taka odpowiada standardom określonym przez Międzynarodowe Stowarzyszenie Swapów i Instrumentów Pochodnych.”

- d) w ust. 3 wyraz „jest” zastępuje się wyrazami „lub gwarancja są”,
- e) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Poręczenie lub gwarancja stanowią zabezpieczenie całkowite lub zabezpieczenie częściowe w rozumieniu ustawy o obligacjach.”;

12) skreśla się art. 13;

13) art. 14 otrzymuje brzmienie:

„Art. 14. Poręczenie lub gwarancja mogą być udzielone pod warunkiem przeznaczenia środków pochodzących z emisji obligacji na cele określone w art. 7.”;

14) skreśla się art. 15;

15) art. 16 otrzymuje brzmienie:

„Art. 16. Do poręczenia i gwarancji stosuje się odpowiednio art. 3 ust. 4 i 5, art. 5 oraz art. 8.”;

16) w art. 17 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. W przypadku gdy liczba nabywców obligacji objętych poręczeniem lub gwarancją jest wyższa niż 15, wykonanie zobowiązań Skarbu Państwa z tytułu udzielonego poręczenia lub gwarancji następuje na wniosek i za pośrednictwem banku-reprezentanta w rozumieniu przepisów ustawy o obligacjach.”;

17) skreśla się art. 18;

18) skreśla się rozdział 4;

19) w art. 23:

- a) w ust. 1 wyrazy „7 mln euro” zastępuje się wyrazami „równowartość 500 tys. euro”,

- b) skreśla się ust. 3;
- 20) skreśla się art. 24;
- 21) w art. 25 dodaje się ust. 4 w brzmieniu:
- „4. Uprawnienia wynikające z akcji i udziałów, o których mowa w ust. 3, wykonuje minister właściwy do spraw Skarbu Państwa.”;
- 22) w art. 26:
- a) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:
 - „1a. Do ustalenia łącznej kwoty poręczeń i gwarancji, o której mowa w ust. 1, w odniesieniu do poręczenia i gwarancji, o których mowa w art. 2b ust. 2, przyjmuje się wartość kredytu powiększoną o skumulowane odsetki za okres spłaty w zakresie, w jakim kredyt oraz odsetki są objęte poręczeniem lub gwarancją.”,
 - b) w ust. 4 wyrazy „28 lutego” zastępuje się wyrazami „30 czerwca”;
- 23) art. 27 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 27. Środki uzyskane ze zbycia akcji (udziałów) składających się na zasób mogą być przeznaczone jedynie na zaspokojenie roszczeń z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa.”;
- 24) w art. 28:
- a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:
 - „1. Akcje i udziały, składające się na zasób, zbywa, z zastrzeżeniem ust. 1a, Bank Gospodarstwa Krajowego na zlecenie ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa wydane w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych.”,
 - b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:
 - „1a. Akcje składające się na zasób, dopuszczone do publicznego obrotu na rynku regulowanym zbywa minister właściwy do spraw Skarbu Państwa na wniosek ministra właściwego do spraw finansów publicznych.”,
 - c) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:
 - „2a. O zbyciu akcji, o których mowa w ust. 1a, minister właściwy do spraw Skarbu Państwa niezwłocznie zawiadamia ministra właściwego do spraw finansów publicznych.”,

d) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Do zbywania akcji (udziałów) składających się na zasób nie stosuje się przepisów o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych oraz art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o zasadach wykonywania uprawnień przysługujących Skarbowi Państwa (Dz.U. Nr 106, poz. 493 i Nr 156, poz. 775, z 1997 r. Nr 106, poz. 673, Nr 115, poz. 741 i Nr 141, poz. 943, z 1998 r. Nr 155, poz. 1014, z 2000 r. Nr 48, poz. 550, z 2001 r. Nr 4, poz. 26 oraz z 2002 r. Nr 25, poz. 253).”;

25) w art. 30 w ust. 2 dodaje się pkt 3 w brzmieniu:

„3) opłaty prowizyjne, o których mowa w art. 2 c ust.1.”;

26) art. 31 otrzymuje brzmienie:

„Art. 31. 1. Łączną kwotę, do wysokości której mogą być udzielane przez Skarb Państwa poręczenia i gwarancje, określa ustawa budżetowa, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Kwota, o której mowa w ust. 1, nie obejmuje poręczeń i gwarancji Skarbu Państwa udzielonych na wykonanie zobowiązań objętych już poręczeniem lub gwarancją Skarbu Państwa, w zakresie w jakim nie powoduje to zwiększenia zobowiązań Skarbu Państwa z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji.”;

27) w art. 32 wyrazy „przepis art. 4” zastępuje się wyrazami „art. 2b ust. 1”;

28) w art. 33 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Osoby prawne, wymienione w art. 2 ust. 1 pkt 3, mogą udzielać poręczenia lub gwarancji do wysokości nie wyższej niż 60% wartości kapitałów (funduszy) własnych, określonych według stanu na koniec roku obrotowego poprzedzającego udzielenie poręczenia lub gwarancji, z zastrzeżeniem, że kwota poręczenia lub gwarancji udzielanych za zobowiązania określonego podmiotu nie może przekroczyć 20% wartości tych kapitałów (funduszy).”;

29) w art. 34:

a) w ust. 1 zdanie wstępne otrzymuje brzmienie:

„Osoby prawne, wymienione w art. 2 ust. 1 pkt 3, które udzieliły poręczenia lub gwarancji, przekazują ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych półroczne informacje o:”;

b) w ust. 2 wyraz „kwartału” zastępuje się wyrazem „półrocza”;

30) w art. 36:

a) w ust. 1:

- w pkt 4 skreśla się wyrazy „w rozumieniu ustawy z dnia 19 listopada 1999 r. – Prawo działalności gospodarczej (Dz.U. Nr 101, poz. 1178, z 2000 r. Nr 86, poz. 958 i Nr 114, poz. 1193 oraz z 2001 r. Nr 49, poz. 509 i Nr 67, poz. 679)”;
- w pkt 5 skreśla się wyrazy „w rozumieniu ustawy, o której mowa w pkt 4”;

b) w ust. 2 wyraz „poręczeń” zastępuje się wyrazami „poręczenia lub gwarancji”;

31) art. 37 otrzymuje brzmienie:

„Art. 37. Bank Gospodarstwa Krajowego może udzielać poręczeń lub gwarancji, jeżeli kwota poręczenia lub gwarancji nie przekracza równowartości 5 mln EURO.”;

32) w art. 38:

a) w ust. 1:

- w pkt 2 i 3 skreśla się wyrazy „w rozumieniu ustawy, o której mowa w art. 36 ust. 1 pkt 4”;
- dodaje się pkt 6-8 w brzmieniu:
 - „6) zorganizowanie własnego miejsca pracy lub założenie spółdzielni przez absolwenta lub absolwentów w rozumieniu przepisów o zatrudnieniu i bezrobociu,
 - 7) zapobieżenie lub usunięcie skutków katastrof naturalnych lub awarii technicznych noszących znamiona klęski żywiołowej,
 - 8) wdrażanie nowych rozwiązań technicznych lub technologicznych będących wynikiem badań naukowych lub prac rozwojowych”;

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Do poręczenia i gwarancji stosuje się odpowiednio art. 2b ust. 1, art. 8 i art. 34.”

c) w ust. 3 wyrazy „papierów wartościowych” zastępuje się wyrazami „akcji (udziałów)”;

33) art. 43a otrzymuje brzmienie:

„Art. 43a. Jeżeli odzyskanie wierzytelności Skarbu Państwa, powstałych z tytułu udzielonego poręczenia lub gwarancji, nie jest możliwe w pełnej wysokości,

Rada Ministrów może wyrazić zgodę na ich sprzedaż poniżej kwoty wynikającej z prawidłowego obliczenia.”;

34) po art. 43a dodaje się art. 43b w brzmieniu:

„Art. 43b. Minister właściwy do spraw finansów publicznych wykonuje czynności zmierzające do odzyskania kwot zapłaconych z tytułu wykonania umowy poręczenia lub gwarancji zawartej pod warunkiem przeznaczenia kredytu lub środków pochodzących z emisji obligacji na cele, o których mowa w art. 7 ust. 2 pkt 2, dochodząc spłaty tych kwot ze środków funduszu, który został zasilony kredytem objętym tym poręczeniem lub gwarancją lub środkami pochodzącymi z emisji obligacji objętej tym poręczeniem lub gwarancją.”;

35) art. 44 otrzymuje brzmienie:

- „Art. 44. 1. Na podstawie dokumentów związanych z wierzytelnością Skarbu Państwa z tytułu wykonania umowy poręczenia lub gwarancji, minister właściwy do spraw finansów publicznych może wystawić tytuł wykonawczy.
2. W tytule wykonawczym należy oznaczyć organ, który go wystawił i na rzecz którego egzekucja ma być prowadzona, dłużnika zobowiązanego do zapłaty, wysokość zobowiązań dłużnika wraz z odsetkami i terminami ich płatności, datę wystawienia tytułu wykonawczego, jak również umowę, z której wynikają dochodzone roszczenia oraz zamieścić wzmiankę o wymagalności dochodzonego roszczenia. Tytuł wykonawczy należy opatrzyć pieczęcią organu wystawiającego tytuł oraz podpisami osób uprawnionych do działania w jego imieniu.
3. W przypadku egzekucji przeciwko kilku osobom lub z kilku części składowych majątku dłużnika można wystawić dalsze tytuły wykonawcze.”;

36) po art. 44 dodaje się art. 44a i 44b w brzmieniu:

- „Art. 44a. 1. Tytuł wykonawczy jest podstawą prowadzenia egzekucji, w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, przeciwko osobie będącej dłużnikiem Skarbu Państwa z tytułu wykonania przez Skarb Państwa umowy poręczenia lub gwarancji, która złożyła oświadczenie o poddaniu się egzekucji, z zastrzeżeniem art. 44b.
2. Oświadczenie, o którym mowa w ust. 1, powinno określać kwotę, do której dłużnik poddaje się egzekucji, wraz z ostatecznym terminem, do którego minister właściwy do spraw finansów publicznych może

wystawić tytuł wykonawczy. Dłużnik może się również poddać egzekucji wydania rzeczy, w przypadku gdy ustanowiono zestaw rejestrowy lub dokonano przeniesienia własności w celu zabezpieczenia roszczenia.

Art. 44b. Jeżeli dług związany z wykonaniem przez Skarb Państwa umowy poręczenia lub gwarancji przejdzie na osobę trzecią lub gdy obowiązek spełnienia świadczenia z tytułu wykonania przez Skarb Państwa umowy poręczenia lub gwarancji przeszedł na tę osobę w wyniku spadkobrania lub przekształcenia osoby prawnej albo gdy zachodzi potrzeba egzekucji z majątku wspólnego małżonków, podstawą prowadzenia egzekucji przeciwko takiej osobie może być tytuł wykonawczy, oparty na tytule wykonawczym, o którym mowa w art. 44.”.

37) w art. 45 w pkt 2 wyrazy „o których mowa w art. 2 pkt 3” zastępuje się wyrazami „wymienionych w art. 2 ust. 1 pkt 3”.

Art. 2.

W ustawie z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz.U. z 1991 r. Nr 36, poz. 161, z 1992 r. Nr 20, poz. 78, z 1993 r. Nr 28, poz. 127, z 1995 r. Nr 85, poz. 426 i Nr 141, poz. 692, z 1996 r. Nr 43, poz. 189, Nr 146, poz. 680 i Nr 156, poz. 773, z 1997 r. Nr 137, poz. 926 i Nr 141, poz. 943 i 944, z 1998 r. Nr 133, poz. 872 i Nr 162, poz. 1126, z 2000 r. Nr 114, poz. 1193, Nr 120, poz. 1268 i Nr 122, poz. 1315, z 2001 r. Nr 76, poz. 809, Nr 98, poz. 1068, Nr 123, poz. 1353 i Nr 125, poz. 1368 oraz z 2002 r. Nr 41, poz. 365) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 3 po § 1 dodaje się § 1a w brzmieniu:

„§ 1a. Egzekucję administracyjną stosuje się również do należności pieniężnych, o których mowa w art. 2 § 1 pkt 1d, wynikających z tytułów wykonawczych wystawionych przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych na podstawie art. 44 ustawy z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne (Dz. U. Nr 79, poz. 484 i Nr 80, poz. 511, z 2000 r. Nr 48, poz. 550, Nr 60, poz. 693 i Nr 86, poz. 958, z 2001 r. Nr 16, poz. 167 i Nr 81, poz. 876 oraz z 2002 r. Nr 25, poz. 253 i Nr, poz., zwanej dalej „ustawą o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa”.”,

2) w art. 5 w § 1 dodaje się pkt 3 w brzmieniu:

„3) dla obowiązków wynikających z tytułów wykonawczych wystawionych przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych na podstawie art. 44 ustawy o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa – minister właściwy do spraw finansów publicznych”,

3) w art. 110 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Egzekucja administracyjna z nieruchomości może być prowadzona tylko w celu wyegzekwowania należności pieniężnych określonych lub ustalonych w decyzji ostatecznej lub wynikających z orzeczenia sądu zaopatrzonego w klauzulę wykonalności oraz z tytułu wykonawczego, o którym mowa w art. 44 ustawy o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa.”.

Art. 3.

W ustawie z dnia 28 września 1991 r. o kontroli skarbowej (Dz.U. z 1999 r. Nr 54, poz. 572 i Nr 83, poz. 931, z 2000 r. Nr 70, poz. 816, Nr 104, poz. 1103 i Nr 116, poz. 1216 oraz z 2001 r. Nr 14, poz. 143, Nr 81, poz. 877 i Nr 110, poz. 1189) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 2 w ust. 1 dodaje się pkt 6 i 7 w brzmieniu:

„6) kontrola rzetelności wypełniania zobowiązań wynikających z udzielonych przez Skarb Państwa poręczeń i gwarancji,

7) kontrola zgodności wykorzystania środków, których spłatę poręczył lub gwarantował Skarb Państwa, z ich przeznaczeniem”;

2) w art. 4 w ust. 1 dodaje się pkt 4 w brzmieniu:

„4) beneficjenci poręczenia i gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa oraz podmioty, za które Skarb Państwa poręczył lub gwarantował”.

Art. 4.

W ustawie z dnia 29 czerwca 1995 r. o obligacjach (Dz.U. z 2001 r. Nr 120, poz. 1300) art. 29 otrzymuje brzmienie:

„Art. 29. Emitent może, a w przypadku zabezpieczenia emisji poręczeniem lub gwarancją Skarbu Państwa jest obowiązany, gdy liczba nabywców takich obligacji jest wyższa niż 15, przed rozpoczęciem emisji obligacji zawrzeć z bankiem umowę o reprezentację obligatariuszy wobec emitenta, zwaną dalej „umową o reprezentację”.”.

Art. 5.

W ustawie z dnia 26 października 1995 r. o niektórych formach popierania budownictwa mieszkaniowego (Dz.U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1070, z 2001 r. Nr 4, poz. 27, Nr 16, poz. 167 i Nr 154, poz. 1800 oraz z 2002 r. Nr 25, poz. 253) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 5:

- a) w ust. 1 w pkt 4 po wyrazie „bądź” dodaje się wyrazy „poręczone lub”,*
- b) w ust. 5 w pkt 1 po wyrazie „bądź” dodaje się wyrazy „poręczonych lub”;*

2) w art. 18:

- a) w pkt 4 po wyrazie „bądź” dodaje się wyrazy „poręczonych lub”,*
- b) w pkt 5 po wyrazie „poręczonych” dodaje się wyrazy „lub gwarantowanych”.*

Art. 6.

W ustawie z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 155, poz. 1014, z 1999 r. Nr 38, poz. 360, Nr 49, poz. 485, Nr 70, poz. 778 i Nr 110 poz. 1255, z 2000 r. Nr 6, poz. 69, Nr 12, poz. 136, Nr 48, poz. 550, Nr 95, poz. 1041, Nr 119, poz. 1251 i Nr 122, poz. 1315, z 2001 r. Nr 45, poz. 497, Nr 46, poz. 499, Nr 88, poz. 961, Nr 98, poz. 1070, Nr 100, poz. 1082, Nr 102, poz. 1116, Nr 125, poz. 1368 i Nr 145, poz. 1623 oraz z 2002 r. Nr 41, poz. 363 i 365 i Nr 74, poz. 676) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) skreśla się art. 39;*
- 2) w art. 62 skreśla się pkt 9.*

Art. 7.

W ustawie z dnia 14 kwietnia 2000 r. o umowach międzynarodowych (Dz.U. Nr 39, poz. 443) po art. 4 dodaje się art. 4a w brzmieniu:

„Art. 4a. Przepisów niniejszej ustawy nie stosuje się do umów poręczenia i gwarancji zawieranych między Rzeczpospolitą Polską a innym podmiotem lub podmiotami prawa międzynarodowego.”.

Art. 8.

W ustawie z dnia 9 września 2000 r. o opłacie skarbowej (Dz.U. Nr 86, poz. 960, z 2001 r. Nr 5, poz. 43, Nr 60, poz. 610, Nr 76, poz. 811, Nr 87, poz. 954, Nr 100, poz. 1085 i Nr 129, poz. 1441 oraz z 2002 r. Nr 71, poz. 655) w załączniku do ustawy w części V w ust. 2 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) stanowiącego zabezpieczenie wierzytelności Skarbu Państwa z tytułu udzielonego poręczenia lub gwarancji oraz w wypadku, gdy kwoty zobowiązania zabezpieczonego wekslem nie da się ustalić,”.

Art. 9.

W ustawie z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających (Dz.U. Nr 119, poz. 1252 oraz z 2001 r. Nr 111, poz. 1195) skreśla się art. 40.

Art. 10.

Minister właściwy do spraw finansów publicznych, w przypadku gdy wierzytelność główna Skarbu Państwa z tytułu wykonania umowy poręczenia zawartej do dnia 31 grudnia 1990 r. została spłacona bądź zamieniona na akcje (udziały), może umorzyć odsetki ustawowe naliczone od tej wierzytelności.

Art. 11.

- 1. Przepisy art. 44, 44a i 44b ustawy wymienionej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się również do egzekucji wierzytelności Skarbu Państwa z tytułu wykonania umowy poręczenia lub gwarancji, powstałych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, z tym że do egzekucji tych wierzytelności nie stosuje się wymogu złożenia oświadczenia o poddaniu się egzekucji.*
- 2. Postępowania egzekucyjne wszczęte przed dniem wejścia w życie ustawy umarza się.*

Art. 12.

Akty wykonawcze wydane na podstawie uchylonych lub zmienionych przepisów ustawy, o której w art. 1, pozostają w mocy do czasu zastąpienia ich nowymi przepisami wykonawczymi, nie dłużej jednak niż przez 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, o ile nie są z nią sprzeczne.

Art. 13.

Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia z wyjątkiem art. 1 pkt 3 - w zakresie dotyczącym art. 2d, art. 1 pkt 25 i 26 oraz art. 6 pkt 2, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2003 r.

UZASADNIENIE

Ogólne przesłanki projektu nowelizacji

Celem wydania ustawy o zmianie ustawy o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne oraz o zmianie niektórych ustaw jest realizacja zadań wynikających ze strategii gospodarczej Rządu określonej w programie „Przedsiębiorczość-Rozwój-Praca”. Modyfikacja ustawy spowodowana jest również koniecznością dostosowania przepisów ustawy do prawa Unii Europejskiej oraz do ustawy o warunkach dopuszczalności i nadzorowaniu pomocy publicznej dla przedsiębiorców. Ponadto korekta obowiązujących uregulowań problematyki poręczeń i gwarancji Skarbu Państwa oraz niektórych osób prawnych jest wypadkową dotychczasowych doświadczeń z okresu obowiązywania ustawy.

I. Art. 1 ustawy o zmianie ustawy o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne oraz o zmianie niektórych ustaw

Powyższy artykuł wprowadza opisane poniżej zmiany do tekstu ustawy o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne.

1. Dodany został Rozdział 1a pt.: Ogólne zasady udzielania poręczeń i gwarancji Skarbu Państwa

Art. 2a wprowadzono do ustawy w celu nałożenia obowiązku oceny ryzyka finansowego ponoszonego przez Skarb Państwa w przypadku udzielania poręczenia i gwarancji. Projektowane zapisy ustawy przewidują zakaz udzielania poręczeń i gwarancji, kiedy z analizy finansowej wynika oczywista konieczność wypłat z tytułu poręczeń i gwarancji. Przyjęcie takiego rozwiązania zapobiegnie ewentualnym naciskom na wykorzystywanie poręczeń i gwarancji Skarbu Państwa jako substytutu dotacji, a także, łącznie z innymi zmianami dostosowującymi do przepisów Unii Europejskiej, ułatwi notyfikację w Komisji Europejskiej zmodyfikowanego systemu poręczeń i gwarancji państwowych w Polsce. Przepis ten nie będzie miał zastosowania jedynie wobec poręczeń i gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa pod warunkiem przeznaczenia kredytu lub środków pochodzących z emisji obligacji na zasilenie funduszy utworzonych na mocy odrębnych ustaw w Banku Gospodarstwa Krajowego. Objęcie systemem poręczeń i gwarancji Skarbu Państwa spłaty kredytów i emisji obligacji zaciąganych i emitowanych w celu zasilenia państwowych funduszy umiejscowionych w BGK wynika ze strategii rządowej.

Nowe przepisy wprowadzają w art. 2b ust. 2 dodatkowe uprawnienia dla Rady Ministrów do odstępowania na wniosek Ministra Finansów od udzielenia gwarancji terminowej i do kwoty z góry oznaczonej, jeżeli jest ona udzielana międzynarodowej instytucji finansowej, której Rzeczpospolita Polska jest członkiem, lub z którą podpisała umowę o współpracy. Obecne brzmienie ustawy jest powodem komplikacji przy współpracy z niektórymi międzynarodowymi instytucjami finansowymi (w szczególności z Bankiem Światowym), gdyż zasada ta jest sprzeczna z wymogami tych podmiotów, określonymi w warunkach ogólnych, dotyczących udzielania pożyczek i kredytów przez te instytucje.

Art. 2c wprowadza zmianę zasad naliczania opłaty prowizyjnej. Jak dotąd prowizja naliczana była od kwoty kapitału objętej poręczeniem lub gwarancją, bez uwzględnienia odsetek i innych kosztów objętych gwarancją Skarbu Państwa. Zmodyfikowane przepisy umożliwią naliczanie prowizji od kwoty całego zobowiązania objętego poręczeniem lub gwarancją. Natomiast podstawą obliczenia opłaty prowizyjnej od poręczeń i gwarancji kredytów przeznaczonych na spłatę kredytów objętych już poręczeniem lub gwarancją Skarbu Państwa jest kwota zwiększenia, wynikająca z różnicy między zobowiązaniem obejmowanym tym poręczeniem lub gwarancją a wysokością kwoty istniejącego zobowiązania Skarbu Państwa z tytułu udzielonego poręczenia lub gwarancji (art. 2c ust. 2). Nowa regulacja pozwoli na dostosowanie tej opłaty do wielkości ryzyka ponoszonego przez Skarb Państwa.

Przyjęto zasady, że wysokość opłaty prowizyjnej będzie uzależniona od:

- tego czy dotyczy poręczenia czy gwarancji: niższą opłatę prowizyjną pobiera się od poręczeń, co powinno stworzyć zachętę do korzystania z tego instrumentu,
- okresu, na jaki poręczenie lub gwarancja zostają udzielone,

Wprowadzono także niższą opłatę za poręczenia i gwarancje wspierające tworzenie linii kredytowych na finansowanie projektów inwestycyjnych gmin, małych i średnich przedsiębiorstw oraz na współfinansowanie projektów w ramach programów pomocowych Unii Europejskiej oraz za poręczenia i gwarancje obejmujące transakcje zabezpieczające związane z kredytem lub emisją obligacji. Zaproponowano również opłatę naliczaną według stawek rynkowych dla poręczeń i gwarancji nie będących pomocą publiczną w rozumieniu ustawy o pomocy publicznej dla przedsiębiorców, a także poręczenia i gwarancje wolne od opłaty prowizyjnej (art. 2c ust. 4), które dotyczą poręczeń i gwarancji udzielanych pod warunkiem przeznaczenia objętego nimi kredytu na zasilenie funduszy utworzonych na mocy odrębnych ustaw w Banku Gospodarstwa Krajowego oraz poręczeń wypłaty odszkodowania za zniszczone, uszkodzone lub skradzione eksponaty wystawowe. Jednocześnie w art. 2c ust. 3 zawarto delegację dla Rady Ministrów do wydania rozporządzenia regulującego sposób naliczania i pobierania opłaty prowizyjnej od poręczenia i gwarancji oraz jej wysokość. Prowizje pobierane od udzielonych poręczeń i gwarancji mają stanowić dochód rachunku rezerw poręczeniowych i gwarancyjnych Skarbu Państwa (art. 2d i art. 30 ust. 2). Obecnie są one dochodem budżetu państwa. Należy zaznaczyć, że w ostatnim okresie środki uzyskiwane z opłat prowizyjnych mają coraz mniejsze znaczenie, co jest związane z wykorzystaniem systemu poręczeń i gwarancji Skarbu Państwa do wspierania dużych przedsięwzięć infrastrukturalnych ważnych dla gospodarki narodowej, które to poręczenia i gwarancje, na podstawie innych ustaw, są zwolnione z obowiązku wnoszenia opłaty prowizyjnej. Środki te, w połączeniu z dochodami uzyskiwanymi ze zbycia akcji (udziałów) składających się na zasób majątkowy przeznaczony na zaspokajanie roszczeń tylko i wyłącznie z tytułu poręczeń i gwarancji udzielanych przez Skarb Państwa, będą mogły być wykorzystane do zabezpieczenia ewentualnych wypłat z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji.

2. Poręczenia i gwarancje spłaty kredytów

Nowelizacja art. 3 ust. 1 ustawy ma na celu wprowadzenie zarówno poręczeń jak i gwarancji kredytów w obrocie krajowym i zagranicznym (do tej pory gwarancją Skarbu Państwa mogły być objęte kredyty wraz z odsetkami i innymi kosztami udzielane przez banki zagraniczne oraz zagraniczne instytucje finansowe). Podstawowym argumentem na rzecz proponowanego

rozwiązania jest brak uzasadnienia do pozbawiania banków krajowych prawa do uzyskania gwarancji Skarbu Państwa. Ponadto gwarancja a nie poręczenie staje się podstawowym instrumentem ochrony przed ryzykiem kredytowym na szybko rozwijających się rynkach finansowych. Za poręczenie niższa byłaby opłata prowizyjna, gdyż ryzyko związane z udzieleniem poręczenia jest z reguły niższe niż ryzyko związane z udzieleniem gwarancji.

Nowelizacja ustawy zmienia zakres kompetencji organów upoważnionych do udzielania poręczeń i gwarancji. Propozycje zapisów art. 3 oraz wykreślenie art. 6 zmierzają do zmiany kompetencji Ministra Finansów, tak aby mógł on udzielać poręczeń bądź gwarancji, jeżeli kwota poręczenia lub gwarancji mieści się w przedziale 5 mln EURO – 30 mln EURO (dotychczas 1,5 mln EURO – 15 mln EURO). Poręczenia i gwarancje na kwotę nie przekraczającą równowartości 5 mln EURO udzielane byłyby przez BGK, natomiast Rada Ministrów udzielałaby poręczeń i gwarancji powyżej 30 mln EURO. Jednocześnie utrzymano zasadę, zgodnie z którą Rada Ministrów może udzielić poręczenia lub gwarancji spłaty kredytu do wysokości wyższej niż 60% łącznej kwoty zobowiązania w przypadku przedsięwzięcia o szczególnym znaczeniu dla gospodarki narodowej. Zaproponowane zmiany z jednej strony rozszerzają kompetencje BGK jako poręczyciela (gwaranta), co ma na celu poprawienie dostępu podmiotów gospodarczych do poręczeń (gwarancji) o stosunkowo niewielkiej wartości, a z drugiej strony rozszerzają kompetencje Ministra Finansów do udzielania poręczeń (gwarancji) opiewających na wysokie kwoty, co przyczyni się do odbiurokratyzowania procedury związanej z udzielaniem tych poręczeń i gwarancji. Od momentu wejścia w życie ustawy większość poręczeń i gwarancji z reguły udzieliła Rada Ministrów, a tylko w kilku przypadkach Minister Finansów.

W związku z praktyką gospodarczą wskazującą na rosnące znaczenie wykorzystania instrumentów pochodnych zabezpieczających ryzyka: walutowe i stopy procentowej, zostało zaproponowane wprowadzenie art. 3 ust. 2 umożliwiającego objęcie poręczeniem lub gwarancją Skarbu Państwa transakcji zabezpieczających przed ryzykiem walutowym lub stopy procentowej, związanych z kredytem objętym poręczeniem lub gwarancją Skarbu Państwa. Podobny przepis znalazł się w rozdziale normującym poręczenia i gwarancje wykonania zobowiązań wynikających z obligacji (art. 12 ust. 2a). Udzielanie powyższych poręczeń i gwarancji nie powinno znacząco podwyższyć zaangażowania Skarbu Państwa w poręczenia i gwarancje, natomiast powinno zasadniczo wpłynąć na obniżenie ryzyka związanego z poręczanym lub gwarantowanym kredytem lub emisją obligacji. Dotychczas problem ten nie był uregulowany ustawą, a staje się on coraz ważniejszy w związku z rozwojem rynku instrumentów finansowych, gdzie instrumenty finansowe stają się coraz bardziej skomplikowane i wyrafinowane. Należy do nich m.in. SWAP. Wydaje się, że niecelowe byłoby zrezygnowanie z możliwości ograniczenia ryzyka związanego z poręczeniami i gwarancjami

Skarbu Państwa. Zwracamy uwagę na fakt, iż zgodnie z proponowanym zapisem zobowiązania wynikające z transakcji zabezpieczających mogą być poręczone lub gwarantowane jedynie, gdy taka transakcja redukuje ryzyko zmiany stopy procentowej lub ryzyko walutowe związane z kredytem lub obligacjami już poręczonymi lub gwarantowanymi przez Skarb Państwa. W ten sposób dokonano istotnego zawężenia i doprecyzowania rodzajów transakcji zabezpieczających, które mogą być objęte poręczeniem lub gwarancją Skarbu Państwa. Ponadto należy zaznaczyć, że umowy gwarancji zawierane są w większości z podmiotami zagranicznymi i mają do nich zastosowanie przepisy prawa obcego.

Zmiany art. 5 mają na celu doprecyzowanie zakresu zobowiązania Skarbu Państwa z tytułu udzielonego poręczenia lub gwarancji.

W art. 7 zmianie uległy cele gospodarcze, które mają zostać osiągnięte, aby realizowane przedsięwzięcie inwestycyjne mogło zostać objęte poręczeniem lub gwarancją. Rozszerzenie zakresu przedmiotowego poręczeń lub gwarancji kredytowych umożliwi wykorzystanie tych instrumentów dla wsparcia działań związanych z istotnymi dla gospodarki polskiej dziedzinami, jak:

- tworzenie nowych miejsc pracy związanych z daną inwestycją w ramach realizacji polityki regionalnej,
- restrukturyzacja przedsiębiorstw,
- zasilanie funduszy utworzonych w BGK na mocy odrębnych ustaw,
- finansowanie projektów inwestycyjnych jednostek samorządu terytorialnego, małych i średnich przedsiębiorców lub współfinansowanie projektów w ramach programów pomocowych Unii Europejskiej.

Objęcie systemem poręczeń i gwarancji Skarbu Państwa spłaty kredytów i emisji obligacji zaciąganych i emitowanych celem zasilenia państwowych funduszy umiejscowionych w BGK wynika ze strategii rządowej, zakładającej sekurytyzację wpływów uzyskiwanych przez niektóre z nich. Wprowadzenie nowych regulacji uelastyczni system poręczeń i gwarancji, umożliwiając wspieranie sekurytyzacji przychodów także nowo tworzonych funduszy w BGK.

Zapis art. 7 ust. 2 pkt 4 wprowadza możliwość objęcia poręczeniem lub gwarancją Skarbu Państwa kredytów przeznaczonych na spłatę kredytów objętych już poręczeniem lub gwarancją Skarbu Państwa. Refinansowanie kredytów w ramach restrukturyzacji zadłużenia daje szansę na odzyskanie zdolności kredytowej przez kredytobiorcę i może przyczynić się do zmniejszenia ryzyka dokonywania wypłat z tytułu udzielonych przez Skarb Państwa poręczeń i gwarancji. Takie poręczenie lub gwarancja może być udzielone tylko jeden raz.

3. Poręczenia i gwarancje wykonania zobowiązań wynikających z obligacji

Zmiana art. 12 ustawy wprowadza zasadę umożliwiającą udzielanie oprócz poręczeń wykonania zobowiązań wynikających z obligacji – również gwarancji. Utrzymanie dotychczasowego ograniczenia nie znajduje uzasadnienia, ponieważ pozyskiwanie środków z międzynarodowych rynków finansowych wymaga z reguły zabezpieczenia w formie nie poręczenia lecz gwarancji. Poręczenie w obrocie międzynarodowym praktycznie nie jest używane.

Zmiana art. 14 ma ujednoczyć cele, na jakie mogą zostać przeznaczone środki uzyskane zarówno z emisji obligacji, jak i z zaciągniętych kredytów.

Ponadto wprowadzone w rozdziale 3 ustawy zmodyfikowane przepisy nie zawierają już istniejących ograniczeń co do możliwości obejmowania przez Skarb Państwa poręczeniem lub gwarancją emisji obligacji (publiczna subskrypcja, obligacje o terminie wykupu powyżej 1 roku, bank reprezentant), a równocześnie wprowadzają zasadę, że dopiero w przypadku obligacji adresowanych do więcej niż 15 nabywców konieczny będzie udział banku reprezentanta (art. 17). Dzięki temu powstała możliwość obejmowania gwarancjami i poręczeniami Skarbu Państwa obligacji emitowanych nie tylko w ofercie publicznej, ale również obligacji kierowanych do niewielkiej liczby nabywców, na przykład Otwartych Funduszy Emerytalnych. Udział banku reprezentanta byłby obligatoryjny, jeżeli liczba nabywców poręczonych lub gwarantowanych obligacji byłaby większa niż 15. Proponowana zmiana ułatwi emisję i obniży koszty emisji obligacji zabezpieczanych poręczeniami lub gwarancjami Skarbu Państwa i skierowanych do zamkniętego kręgu nabywców.

Transakcje zabezpieczające przed zmianą stopy procentowej lub ryzykiem kursowym towarzyszące emisjom obligacji, o których poręczenie lub gwarancję Skarbu Państwa ubiegają się podmioty polskie mogą być również (podobnie jak w przypadku kredytów) objęte poręczeniem lub gwarancją Skarbu Państwa (art. 12 ust. 2a).

4. Gwarancje naprawienia szkód

Zaproponowano wykreślenie zapisów rozdziału 4 regulujących udzielanie gwarancji naprawienia szkód, ponieważ od 1997 roku, to znaczy od momentu przyjęcia ustawy o poręczeniach i gwarancjach, ze względu na brak zainteresowania podmiotów, instrument ten nie był zastosowany.

Ze względu na brak udzielonych gwarancji naprawienia szkód, nie ma potrzeby konstruowania przepisów przejściowych w odniesieniu do tych gwarancji.

5. Zasady tworzenia zasobu majątkowego przeznaczonych na zaspokojenie roszczeń z tytułu poręczeń i gwarancji udzielanych przez Skarb Państwa

W art. 26 zaproponowano wydłużenie czasu ukazania się rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wyodrębniania akcji i udziałów w spółkach Skarbu Państwa składających się na zasób majątkowy (do dnia 30 czerwca każdego roku). Powyższa propozycja wynika z faktu, że dotychczas ani jedno rozporządzenie nie ukazało się w ustawowym terminie (do dnia 28 lutego) z tego powodu, że procedury sprawozdawczości budżetowej Ministerstwa Finansów oraz wyodrębniania akcji do zasobu przez Ministra Skarbu Państwa są czasochłonne. Przyjęcie propozycji nowelizacji powinno pozwolić na uniknięcie w przyszłości takich sytuacji.

Zaproponowane przepisy art. 27 i 28 ma na celu umożliwienie optymalizacji pozyskiwania środków uzyskiwanych ze zbycia akcji (udziałów) składających się na zasób.

6. Ustalanie limitu i wykonywanie zobowiązań z tytułu poręczeń i gwarancji udzielanych przez Skarb Państwa

W art. 30 ust. 2 został dodany pkt 3, na podstawie którego opłaty prowizyjne od poręczeń i gwarancji mają być gromadzone na rachunku rezerw poręczeniowych i gwarancyjnych Skarbu Państwa. Środki te, w połączeniu z dochodami uzyskiwanymi ze zbycia akcji (udziałów) składających się na zasób majątkowy przeznaczony na zaspokajanie roszczeń z tytułu poręczeń i gwarancji udzielanych przez Skarb Państwa, będą mogły być wykorzystane wyłącznie do zabezpieczenia ewentualnych wypłaty z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji.

Wprowadzone do art. 31 projektu ustawy zastrzeżenie, że kwota określanego corocznie w ustawie budżetowej limitu poręczeń i gwarancji Skarbu Państwa nie obejmuje poręczeń i gwarancji Skarbu Państwa udzielonych na spłatę zobowiązań objętych już poręczeniem lub gwarancją Skarbu Państwa, w zakresie, w jakim nie powoduje to zwiększenia zobowiązań Skarbu Państwa z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń, ma na celu wyeliminowanie zwiększania potencjalnych zobowiązań Skarbu Państwa z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji przeznaczonych na refinansowanie spłaty zobowiązań objętych już poręczeniem lub gwarancją Skarbu Państwa.

7. Udzielanie poręczeń i gwarancji przez niektóre osoby prawne

Zmiany wprowadzone w art. 33 polegające na podniesieniu limitów, do wysokości których niektóre osoby prawne mogą udzielać poręczeń lub gwarancji (z 30% do 60% wartości kapitałów własnych łącznie i z 10% do 20% wartości kapitałów własnych jednostkowo) wynikają z dotychczasowej praktyki udzielania przez Ministra Finansów zgody na przekroczenie powyższych limitów. Praktyka ta wskazuje, że w przypadku występowania o wyrażenie powyższej zgody, niektóre osoby prawne udzielały poręczeń lub gwarancji na kwoty stanowiące średnio 80% wartości kapitałów własnych łącznie i 40% wartości kapitałów własnych jednostkowo. Jak dotychczas, ustalone przez Ministra Finansów limity udzielanych poręczeń i gwarancji nie stwarzały zagrożenia funkcjonowania tych podmiotów. Ponadto, w celu jednoznacznego uniknięcia rozbieżności interpretacyjnych dotyczących doprecyzowania w/w limitów, został wprowadzony zapis, zgodnie z którym limity te mają być określone w stosunku do kapitałów (funduszy) własnych określonych według stanu na koniec roku obrachunkowego poprzedzającego udzielenie poręczenia lub gwarancji.

Dokonano zmiany w zakresie terminów sprawozdawczości osób prawnych dotyczącej udzielonych przez nie poręczeń i gwarancji. Dotychczasowy obowiązek sprawozdawczy wobec Ministra Finansów w zakresie udzielania poręczeń lub gwarancji przez niektóre osoby prawne nie miał prawnie ustalonego wzoru formularza informacji. Terminy przekazywania informacji dotyczących udzielonych poręczeń i gwarancji zostały wydłużone z kwartalnych na półroczne, ponieważ dotychczasowa praktyka wskazuje, że przekazywanie sprawozdań częściej niż półrocznie nie wydaje się zasadne. Ponadto uściślono, że obowiązkiem sprawozdawczemu podlegają tylko te podmioty, które udzieliły poręczeń lub gwarancji, a nie jak dotychczas wszystkie państwowe osoby prawne, które musiały informować także o fakcie nie udzielania poręczeń i gwarancji.

8. Poręczenia i gwarancje udzielane przez Bank Gospodarstwa Krajowego

Art. 36 ust. 2 został uzupełniony o przepis dotyczący możliwości przeznaczenia środków Krajowego Funduszu Poręczeń Kredytowych na inne cele związane również z udzielaniem gwarancji, a nie tylko poręczeń jak było to dotychczas.

Proponowana zmiana w art. 38 dotyczy rozszerzenia zakresu przedmiotowego poręczeń i gwarancji udzielanych ze środków KFPK w BGK o następujące cele:

- zorganizowanie własnego miejsca pracy lub założenie spółdzielni przez absolwentów,
- zapobieżenie lub usuwanie skutków klęsk żywiołowych,

- wdrażanie nowych rozwiązań będących wynikiem badań naukowych lub prac rozwojowych.

Konieczność stworzenia trwałej podstawy ustawowej do udzielania tych zabezpieczeń wynika z konieczności dostosowania ustawy do strategii rządowej.

Techniczne korekty dokonane w art. 38 ust. 3 umożliwiają określenie w umowie między Ministrem Finansów a Bankiem Gospodarstwa Krajowego szczegółowych warunków nabywania lub obejmowania również udziałów, nie będących papierami wartościowymi, w podmiotach udzielających poręczeń i gwarancji.

9. Przepisy przejściowe i końcowe

W art. 43a zaproponowano przeniesienie uprawnień Rady Ministrów do wyrażenia zgody na sprzedaż wierzytelności Skarbu Państwa powstałych z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji poniżej kwoty wynikającej z prawidłowego obliczenia, z ustawy o finansach publicznych (skreśla się art. 39 tej ustawy) do ustawy o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne (zostaje wprowadzony art. 43a). Dzięki powyższej zmianie w jednym akcie prawnym zostaną uregulowane zasady działań zmierzających do odzyskania wierzytelności z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji Skarbu Państwa.

W związku z umożliwieniem obejmowania poręczeniami i gwarancjami Skarbu Państwa spłaty kredytów lub wykonania zobowiązań wynikających z obligacji, jeżeli pochodzące z tych tytułów środki zostaną przeznaczone na zasilenie funduszy utworzonych w Banku Gospodarstwa Krajowego, w art. 43b wprowadzono przepis umożliwiający dochodzenie spłaty kwot zapłaconych z tytułu wykonania umowy poręczenia lub gwarancji z majątku funduszu, który został zasilony kredytem objętym poręczeniem lub gwarancją Skarbu Państwa lub środkami pochodzącymi z emisji obligacji objętych poręczeniem lub gwarancją Skarbu Państwa. Brak takiego przepisu powodowałby istnienie, w opisanych przypadkach, roszczenia do całego majątku BGK, w tym także aktywów związanych z działalnością komercyjną.

Celem dokonania zmiany art. 44 oraz dodania 44a i 44b jest doprecyzowanie warunków egzekucji wierzytelności Skarbu Państwa powstałych z tytułu poręczeń i gwarancji prowadzonej zgodnie z obecnie obowiązującymi przepisami w trybie egzekucji administracyjnej, będącej instrumentem sprawniejszym, skuteczniejszym i tańszym niż egzekucja w trybie cywilnoprawnym. Konstrukcja przepisów jest zbliżona do zapisów ustawy - Prawo bankowe regulujących wystawianie bankowych tytułów egzekucyjnych. Należy podkreślić, że dochodzenie wierzytelności Skarbu Państwa z tytułu poręczeń i gwarancji na drodze administracyjnej nie wyłącza sporu co do jej istnienia lub wysokości przed sądem powszechnym. Argumentem za pozostawieniem egzekucji prowadzonej w trybie

administracyjnym jest fakt, że środki przeznaczone na realizację roszczeń z tytułu poręczeń i gwarancji udzielanych przez Skarb Państwa pochodzą z budżetu państwa, co wymusza szczególną dbałość o dochodzenie wydatkowanych kwot.

Bardziej restrykcyjne warunki dochodzenia przez Ministra Finansów roszczeń regresowych należy ocenić również w kontekście zysków, jakie czerpie podmiot korzystający z poręczeń i gwarancji Skarbu Państwa. Otrzymuje on bardzo pewne zabezpieczenie swoich zobowiązań, co z reguły pozwala uzyskać korzystne warunki finansowe, jak np. długie terminy spłat, niższe oprocentowanie.

II. Zmiany innych ustaw oraz przepisy przejściowe i końcowe ustawy o zmianie ustawy o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne oraz o zmianie niektórych ustaw

Art. 2 oraz 4-9

Zaproponowane zmiany pozostałych ustaw mają na celu ujednolicenie i dopasowanie zapisów tych ustaw do zmian wprowadzanych do ustawy o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne.

Art. 3.

Przedstawiony przepis usuwa wątpliwości dotyczące podstawy, w oparciu o którą przeprowadzane są kontrole skarbowe beneficjentów poręczeń i gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa oraz podmiotów, za które Skarb Państwa poręczył lub gwarantował.

Art. 10.

W ramach należności Skarbu Państwa ciągle występują wierzytelności z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych w 1990 r. (tzw. inwestycje centralne). Mając na uwadze trudną sytuację finansową wielu z tych podmiotów, a także wysiłek podjęty przez firmy, które spłacają należności z tytułu wierzytelności głównej, Minister Finansów może, po dokonaniu oceny sytuacji finansowej podmiotu, umorzyć wierzytelności z tytułu odsetek ustawowych, które często przewyższają wartość wierzytelności głównej, pod warunkiem, że całość wierzytelności głównej została spłacona. W efekcie pozwoli to dłużnikom wyjść z pułapki zadłużenia wobec Skarbu Państwa i odzyskać równowagę finansową. Zaproponowane rozwiązanie nie spowoduje zmniejszenia dochodów budżetowych, ponieważ nie istnieje realna możliwość wyegzekwowania pełnej kwoty wierzytelności Skarbu Państwa, a odzyskanie należności

główniej byłoby sukcesem z punktu widzenia interesów Skarbu Państwa. Nie zniekształci to również konkurencji na rynku, mowa bowiem o przedsiębiorstwach obciążonych długami po dawnych inwestycjach centralnych, finansowanych do 1990 r. wprost z budżetu państwa.

Art. 11.

Jest to przepis przejściowy określający sposób prowadzenia egzekucji wobec istniejących w chwili wejścia w życie ustawy wierzytelności Skarbu Państwa z tytułu poręczeń i gwarancji.

Zgodnie z proponowaną regulacją egzekucja będzie prowadzona w oparciu o nowe przepisy art. 44, 44a i 44b ustawy, dotyczące wystawiania przez Ministra Finansów tytułów wykonawczych stanowiących podstawę egzekucji, nawet jeśli dłużnik nie złożył wcześniej oświadczenia o poddaniu się egzekucji. W ust. 2 przyjęto, że postępowanie egzekucyjne wszczęte przed dniem wejścia w życie ustawy zostanie umorzone.

Art. 12.

Jest to przepis ustanawiający okres przejściowy w stosowaniu dotychczasowych aktów wykonawczych do ustawy. Przyjęto, że pozostają w mocy do czasu zastąpienia ich nowymi, nie dłużej niż przez 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, o ile nie są z nią sprzeczne.

Art. 13.

Proponuje się, żeby ustawa weszła w życie po upływie 14 dni od dnia jej ogłoszenia, z wyjątkiem przepisów, na podstawie których opłata prowizyjna od poręczenia lub gwarancji przestaje być dochodem budżetu państwa i wpływa na rachunek rezerw poręczeniowych i gwarancyjnych Skarbu Państwa oraz przepisu określającego sposób naliczania kwoty, do wysokości której mogą być udzielane poręczenia i gwarancje przez Skarb Państwa.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI (OSR)

Projekt ustawy o zmianie ustawy o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne oraz o zmianie niektórych ustaw.

1. Cel wprowadzenia ustawy

Celem nowelizacji ustawy o zmianie ustawy o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne oraz o zmianie niektórych ustaw jest realizacja zadań wynikających ze strategii gospodarczej Rządu. Zmiana ustawy spowodowana jest również koniecznością dostosowanie przepisów ustawy do prawa Unii Europejskiej oraz do ustawy o warunkach dopuszczalności i nadzorowaniu pomocy publicznej dla przedsiębiorców.

2. Konsultacje społeczne

Projekt ustawy został przesłany do konsultacji m.in. następującym podmiotom:

- Konfederacji Pracodawców Polskich,
- Krajowemu Stowarzyszeniu Funduszy Poręczeniowych,
- Business Center Club,
- Stowarzyszeniu Towarzystw Funduszy Inwestycyjnych,
- Izbie Gospodarczej Towarzystw Emerytalnych,
- Związkowi Miast Polskich,
- Związkowi Banków Polskich,
- Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości.

3. Zakres oceny skutków regulacji

- Szacunkowy wpływ wprowadzenia regulacji na relację państwowego długu publicznego do produktu krajowego brutto.

Przy określaniu relacji państwowego długu publicznego do PKB, kwota długu publicznego powiększana jest, zgodnie z art. 12 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych, o kwotę przewidywanych wypłat z tytułu gwarancji i poręczeń udzielonych przez Skarb Państwa. Wzrost kwoty przewidywanych wypłat powoduje automatycznie wzrost relacji długu publicznego do PKB. Sama kwota przewidywanych wypłat z tytułu gwarancji i poręczeń jest szacowana, jako iloczyn współczynnika ryzyka i wartości nominalnej niewymagalnych zobowiązań z tytułu poręczeń i gwarancji. Mając na uwadze fakt, iż projekt ustawy ma m.in. na celu zmniejszenie ryzyka wypłat z budżetu państwa z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń, opisywana relacja powinna ulec zmniejszeniu. Jednakże, spodziewany w latach następnych kwotowy wzrost udzielanych gwarancji i poręczeń będzie wpływał zwiększająco na relację państwowego długu publicznego do PKB. Mając dodatkowo na uwadze prognozowany wzrost PKB w latach następnych, kwota relacji przewidywanych wypłat z tytułu gwarancji i poręczeń udzielonych przez Skarb Państwa do PKB, obciążająca dług publiczny, powinna kształtować się

na aktualnym poziomie 1,3% PKB, tj. 9,3 mld zł, z możliwością wzrostu do 1,8% PKB w przypadku udzielenia nowych, wysokich kwotowo gwarancji i poręczeń, charakteryzujących się wysokim stopniem ryzyka.

W 2002 r. w ustawie budżetowej zaplanowano, w oparciu o ostrożnościową prognozę, poziom wydatków z tytułu udzielonych przez Skarb Państwa gwarancji i poręczeń na łączną kwotę 797,8 mln zł. W latach następnych, tj. do 2006 roku, kwota planowanych wydatków budżetowych będzie się kształtowała na obecnym poziomie, tj. 800 mln zł rocznie, z możliwością wzrostu do 1.000 mln zł rocznie w przypadku znacznego pogorszenia się kondycji finansowej podmiotów za które udzielono gwarancji lub poręczeń.

- Szacunek ubytku możliwych dochodów budżetu państwa z tytułu umorzenia wierzytelności.

Kwota ubytku możliwych dochodów budżetu państwa z tytułu umorzenia dłużnikom przez Ministra Finansów odsetek ustawowych od wierzytelności Skarbu Państwa z tytułu udzielonych w roku 1990 poręczeń Skarbu Państwa na inwestycje centralne, wg stanu na dzień 31 marca 2002 r. może wynosić 347,7 mln zł. Wierzytelności te w chwili obecnej praktycznie są niemożliwe do wyegzekwowania przez Skarb Państwa.

- Wpływ wprowadzanych zmian na sytuację finansową Banku Gospodarstwa Krajowego.

Zmiany w ustawie umożliwią zwiększenie znaczenia i rozszerzenie działalności BGK w oparciu o środki zgromadzone w Funduszach Banku utworzonych dla realizacji ważnych celów gospodarczych. Planowane zmiany umożliwią m. in. szersze korzystanie z zasilania tych Funduszy z rynku finansowego. Jest to istotny aspekt w zakresie zmiany źródeł zasilania finansowego tych Funduszy, umożliwiającą zmniejszenie udziału środków z budżetu państwa na powyższe cele.

Ponadto, wprowadzone zmiany rozszerzają zakres przedmiotowy działalności Krajowego Funduszu Poręczeń Kredytowych w Banku Gospodarstwa Krajowego, umożliwiając przeznaczanie środków Funduszu również na aktywizację zawodową absolwentów, zapobieganie i usuwanie następstw klęsk żywiołowych oraz wdrażanie nowych rozwiązań technicznych i wyników prac badawczych.

4. Skutki wprowadzenia ustawy

- Wpływ regulacji na dochody i wydatki budżetu oraz sektora publicznego.

Bezpośrednimi skutkami z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji Skarbu państwa są wypłaty z budżetu państwa środków wynikające z wykonywania przez państwo obowiązków poręczyciela lub gwaranta. Wysokość tych wypłat zależy od skali ryzyka finansowego związanego z

udzielonymi poręczeniami i gwarancjami, a ta z kolei od unormowań prawnych i proceduralnych oraz polityki w zakresie ich udzielania. Projekt nowelizacji ustawy wprowadza przepisy mające na celu ograniczenie ryzyka wypłat z budżetu państwa z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji. Po pierwsze, projektowane przepisy ustawy przewidują zakaz udzielania poręczeń i gwarancji, kiedy z analizy finansowej wynika konieczność wypłat z tytułu poręczeń i gwarancji. Przyjęcie takiego rozwiązania zapobiegnie ewentualnym naciskom na wykorzystywanie poręczeń i gwarancji Skarbu Państwa jako substytutu dotacji. Po drugie, projekt nowelizacji przewiduje możliwość udzielania poręczeń i gwarancji na spłatę kredytów objętych już poręczeniem lub gwarancją Skarbu Państwa. Refinansowanie kredytów w ramach restrukturyzacji zadłużenia daje szansę na odzyskanie zdolności kredytowej przez kredytobiorcę.

Jednakże, należy liczyć się ze wzrostem wydatków budżetowych z tytułu poręczeń i gwarancji związanych przede wszystkim z realizacją przedsięwzięć związanych z programem Rządu „Przedsiębiorczość-Rozwój-Praca”. Jednak wzrost wydatków nie nastąpi już od 2002 r. Zapadalność zobowiązań wynikających z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji jest często nawet dwudziestoletnia, z reguły obowiązuje okres karencji na spłatę kapitału. Powoduje to, iż ryzyko związane z poręczeniami i gwarancjami udzielanymi w danym roku jest odsunięte w czasie. Należy także podkreślić, iż opłata prowizyjna pobierana od udzielonych poręczeń i gwarancji Skarbu Państwa, która obecnie jest dochodem budżetowym, stanowić będzie dochód rachunku rezerw poręczeniowych i gwarancyjnych Skarbu Państwa, a więc nie będzie bezpośrednio oddziaływać na budżet państwa. Najwyższe dochody budżetu państwa z tytułu opłat prowizyjnych wystąpiły w 2000 roku i wyniosły 31,8 mln zł, natomiast w 2001 r. nie wpłynęły żadne opłaty prowizyjne z tego tytułu, gdyż udzielone poręczenia i gwarancje podlegały zwolnieniu z opłaty prowizyjnej na podstawie ustaw szczególnych. Natomiast na rok 2002 zaplanowano wpływy z tytułu opłat prowizyjnych w wysokości 3 mln USD, na 2003 r. wstępnie określa się powyższe wpływy na kwotę 1 mln EURO i w związku z powyższym spadek dochodów budżetu państwa z tytułu skierowania opłat prowizyjnych na rachunek rezerw poręczeniowych i gwarancyjnych Skarbu Państwa powinien być rozpatrywany w granicach powyższych kwot.

Polityka udzielania poręczeń i gwarancji Skarbu Państwa powinna zapewniać utrzymanie potencjalnych zobowiązań Skarbu Państwa oraz związanego z nimi ryzyka na poziomie bezpiecznym dla finansów publicznych.

- Wpływ regulacji na rynek pracy.

Zapisy projektu nowelizacji ustawy wprowadzają nowe cele gospodarcze, które mają zostać osiągnięte, aby realizowane przedsięwzięcie inwestycyjne mogło zostać objęte poręczeniem lub gwarancją. Jednym z nich jest tworzenie nowych miejsc pracy związanych z daną inwestycją w ramach realizacji polityki regionalnej. Wprowadzono również możliwość udzielania poręczeń i gwarancji ze środków Krajowego Funduszu Poręczeń Kredytowych w Banku Gospodarstwa Krajowego na cele związane z zorganizowaniem własnego miejsca pracy lub założenia spółdzielni przez absolwentów. Ponadto, realizacja przedsięwzięć inwestycyjnych objętych poręczeniem lub gwarancją Skarbu Państwa w pośredni sposób wpływa na zwiększenie miejsc pracy w gospodarce.

- Wpływ regulacji na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki.

Projekt nowelizacji ustawy przewiduje poszerzenie katalogu celów gospodarczych, które mają zostać osiągnięte, aby realizowane przedsięwzięcie inwestycyjne mogło zostać objęte poręczeniem lub gwarancją. Najważniejsze z nich w celu poprawy konkurencyjności gospodarki to:

- restrukturyzacja przedsiębiorstw,
- zasilanie funduszy utworzonych w BGK na mocy odrębnych ustaw.

Również w przypadku poręczeń i gwarancji udzielanych przez BGK ze środków KFPK dokonano ważnej zmiany w zakresie celu gospodarczego poręczanej lub gwarantowanej inwestycji. Nowy cel gospodarczy istotny w celu podniesienia konkurencyjności gospodarczej to:

- wdrażanie nowych rozwiązań będących wynikiem badań naukowych lub prac rozwojowych.

Wszystko to przyczyni się do zwiększenia konkurencyjności wewnętrznej jak i zewnętrznej gospodarki.

- Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionów.

Projekt nowelizacji ustawy wprowadza przepisy umożliwiające udzielanie poręczeń i gwarancji związanych z finansowaniem projektów inwestycyjnych jednostek samorządu terytorialnego, małych i średnich przedsiębiorców lub współfinansowanie projektów w ramach programów pomocowych Unii Europejskiej, co powinno przyczynić się do poprawy sytuacji i rozwoju regionalnego kraju.

**SEKRETARZ
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ STANU
W MINISTERSTWIE SPRAW ZAGRANICZNYCH**

Prof. dr hab. Danuta Hübner
Sokr. Min. DH/1846/2002/DPE/ar

Warszawa, 26.06. 2002 r.

**Pan
Aleksander Proksa
Sekretarz Rady Ministrów**

Opinia o zgodności projektu ustawy o zmianie ustawy o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne oraz o zmianie niektórych ustaw, z prawem Unii Europejskiej, wyrażona na podstawie art. 2 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (DZ. U. Nr 106 poz. 49), przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej, Minister Danutę Hübner, działającą z upoważnienia Przewodniczącego Komitetu Integracji Europejskiej.

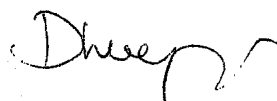
W związku z przedłożonym projektem ustawy (pismo nr RM-10-125-02), pozwalam sobie wyrazić następującą opinię:

- I. Przedstawiony projekt nowelizacji ustawy jest realizacją zadań wynikających ze strategii gospodarczej Rządu określonej w programie „Przedsiębiorczość – Rozwój – Praca”. Opiniowany projekt wprowadza przepisy umożliwiające udzielanie poręczeń i gwarancji związanych z finansowaniem projektów inwestycyjnych jednostek samorządu terytorialnego, małych i średnich przedsiębiorstw lub współfinansowanie projektów w ramach programów pomocowych Unii Europejskiej, co powinno przyczynić się do poprawy sytuacji i rozwoju regionalnego kraju.
- II. Poręczenie lub gwarancja mogą być formą pomocy publicznej, jeżeli na skutek ich udzielenia dochodzi do uprzywilejowania określonego przedsiębiorstwa lub określonej gałęzi produkcji, co powoduje zakłócenie konkurencji i wpływa na wymianę między państwami członkowskimi. W takim przypadku znajdują zastosowanie art. 87 i 88 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (TWE) i konieczne będzie dokonanie oceny czy pomoc publiczna udzielona w formie gwarancji lub poręczenia jest zgodna z Traktatem czy też jest w świetle tego ostatniego niedopuszczalna.

- III. Projekt opiniowanej ustawy zawiera jedynie ogólne zasady udzielania poręczeń i gwarancji Skarbu Państwa. Ocena czy udzielenie poręczenia lub gwarancji jest pomocą publiczną w świetle TWE, a jeśli tak to czy jest to pomoc dopuszczalna, możliwa będzie jedynie tylko w konkretnych przypadkach udzielenia poręczenia lub gwarancji konkretnemu podmiotowi.
- IV. W konkluzji stwierdzam, że projekt ustawy o zmianie ustawy o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne oraz o zmianie niektórych ustaw jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Z poważaniem,

Do uprzejmej wiadomości:
Pan Marek Belka
Wiceprezes Rady Ministrów
Minister Finansów

R O Z P O R Z A D Z E N I E
RADY MINISTRÓW

z dnia lipca 2002 r.

**w sprawie określenia szczegółowego zakresu danych zawartych we wniosku
o udzielenie poręczenia lub gwarancji, rodzajów dokumentów dołączanych do tego
wniosku, trybu udzielania przez Skarb Państwa poręczenia i gwarancji, sposobu naliczania
i pobierania opłaty prowizyjnej od poręczenia i gwarancji oraz wysokości tej opłaty.**

Na podstawie art. 2c ust. 3 oraz art. 2f ustawy z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne (Dz. U. Nr 79, poz. 484 i Nr 80, poz. 511, z 2000 r. Nr 48, poz. 550, Nr 60, poz. 693 i Nr 86, poz. 958, z 2001 r. Nr 16, poz. 167 i Nr 81, poz. 876 oraz z 2002 r. Nr 25, poz. 253 i Nr,poz.), zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie reguluje:

- 1) szczegółowy zakres wymaganej dokumentacji oraz tryb udzielania przez Skarb Państwa:
 - a) poręczeń i gwarancji spłaty kredytów,
 - b) poręczeń i gwarancji wykonania zobowiązań wynikających z obligacji,
 - c) poręczeń i gwarancji wykonania zobowiązań wynikających z transakcji zabezpieczających przed ryzykiem zmiany stopy procentowej lub ryzykiem walutowym, związanych z poręczonym lub gwarantowanym przez Skarb Państwa kredytem lub emisją obligacji,
 - d) poręczeń wypłaty odszkodowania za zniszczone, uszkodzone lub skradzione eksponaty wystawowe,
- 2) sposób naliczania i pobierania opłaty prowizyjnej od poręczenia i gwarancji oraz wysokość tej opłaty,

§ 2. 1. Wniosek o udzielenie poręczenia lub gwarancji spłaty kredytu powinien zawierać, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3:

- 1) informacje o przedmiocie, wysokości wnioskowanego poręczenia lub gwarancji i terminie jego obowiązywania,
- 2) ogólne informacje o wnioskodawcy tj. pełną nazwę podmiotu oraz jego adres, datę założenia firmy, formę organizacyjno-prawną wraz ze strukturą kapitału i krótką charakterystyką udziałowców, opis prowadzonej działalności, symbol działalności wg klasyfikacji PKD oraz rodzaj, wartość i wielkość produkcji za okres ostatnich trzech lat lub za cały okres działalności, jeżeli jest on krótszy niż trzy lata,
- 3) bilans, rachunek zysków i strat oraz rachunek przepływów pieniężnych wnioskodawcy, w formie zgodnej z ustawą o rachunkowości, za okres ostatnich trzech lat oraz na ostatni dzień miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku lub za cały okres jego działalności gospodarczej, jeżeli jest on krótszy od trzech lat oraz wartości podstawowych wskaźników finansowych

- (płynności finansowej, rotacji majątku, struktury kapitałowej i majątkowej, rentowności, rozwoju) wraz z określeniem metodologii ich obliczania,
- 4) analizę wykonalności (biznes plan) przedsięwzięcia, z którym związane jest poręczenie lub gwarancja, wraz z prognozą sytuacji ekonomiczno-finansowej wnioskodawcy w okresie realizacji tego przedsięwzięcia oraz w okresie wykonywania zobowiązania objętego poręczeniem lub gwarancją (prognoza bilansu, prognoza rachunku zysków i strat, prognoza rachunku przepływów pieniężnych, nakłady związane z realizacją przedsięwzięcia i źródła ich finansowania, plan kredytowania przedsięwzięcia),
 - 5) opinię organu założycielskiego lub organu uprawnionego do reprezentowania Skarbu Państwa, w wypadku gdy wnioskodawca jest państwową osobą prawną lub spółką, w której Skarb Państwa posiada większość udziałów lub akcji,
 - 6) opinię urzędu skarbowego właściwego dla wnioskodawcy,
 - 7) zaświadczenie Zakładu Ubezpieczeń Społecznych dotyczące stanu płatności składek na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych i na Fundusz Pracy,
 - 8) opinię banku - kredytodawcy,
 - 9) warunkową umowę kredytową lub, w wypadku kredytu zagranicznego, projekt umowy kredytowej wraz z określeniem wysokości oraz terminów spłaty poszczególnych rat kredytu i odsetek.

2. Wniosek jednostki samorządu terytorialnego o udzielenie poręczenia lub gwarancji, o których mowa w ust. 1, powinien zawierać:

- 1) ogólne informacje o jednostce samorządu terytorialnego, tj. nazwę jednostki samorządu terytorialnego, adres Zarządu, nazwiska członków Zarządu, nazwę i adres banku prowadzącego rachunek bieżący wnioskodawcy, stan mienia wnioskodawcy, ocenę wiarygodności – rating (w przypadku posiadania) oraz nazwę firmy przyznającej ocenę i datę przyznania oceny,
- 2) sprawozdanie z wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego za ubiegły rok,
- 3) sprawozdania kwartalne z wykonywania budżetu jednostki samorządu terytorialnego w bieżącym roku,
- 4) informację o aktualnych zobowiązaniach jednostki samorządu terytorialnego,
- 5) opinię wojewody,
- 6) opinię regionalnej izby obrachunkowej,
- 7) dokumenty, o których mowa w ust. 1 pkt 1, 4 i 7-9.

3. W przypadku przeznaczenia kredytu na spłatę objętego już poręczeniem lub gwarancją Skarbu Państwa, kredytu wraz z odsetkami i innymi kosztami bezpośrednio związanymi z tym kredytem wniosek powinien zawierać:

- 1) aktualizację studium wykonalności (biznes planu) projektu związanego z kredytem objętym już poręczeniem lub gwarancją Skarbu Państwa.
- 2) dokumenty, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt. 1-3, 5-9, a w wypadku wniosku jednostki samorządu terytorialnego – dokumenty, o których mowa w § 2 ust. 2 pkt. 1-7.

§ 3. 1. Wniosek o udzielenie poręczenia wykonania zobowiązania wynikającego z obligacji, z zastrzeżeniem ust. 2, powinien zawierać:

- 1) projekt prospektu emisyjnego lub warunki emisji,
- 2) opinię banku - reprezentanta, w przypadku o którym mowa w art. 17 ust. 1 ustawy,
- 3) informację emitenta obligacji o zaciągniętych i nie spłaconych przez niego kredytach oraz pożyczkach, a także wyemitowanych i nie spłaconych dłużnych papierach wartościowych,

4) odpowiednio dokumenty, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt. 1-7, a w wypadku wniosku jednostki samorządu terytorialnego - dokumenty, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt. 1, 4 i 7 oraz ust. 2 pkt. 1-6.

2. W przypadku przeznaczenia środków z emisji obligacji na spłatę objętego już poręczeniem lub gwarancją Skarbu Państwa, kredytu wraz z odsetkami i innymi kosztami bezpośrednio związanymi z tym kredytem wniosek powinien zawierać:

- 1) aktualizację studium wykonalności (biznes planu) projektu związanego z kredytem objętym już poręczeniem lub gwarancją Skarbu Państwa.
- 2) dokumenty, o których mowa w § 3 ust. 1 pkt. 1-3, § 2 ust. 1 pkt. 1-3, 5-7, a w wypadku wniosku jednostki samorządu terytorialnego – dokumenty, o których mowa w § 3 ust. 1 pkt. 1-3 oraz § 2 ust. 2 pkt. 1-6.

§ 4. Wniosek o udzielenie poręczenia lub gwarancji wykonania zobowiązań wynikających z transakcji zabezpieczających przed ryzykiem zmiany stopy procentowej lub ryzykiem walutowym, związanych ze spłatą kredytu lub emisją obligacji powinien zawierać:

- 1) przewidywane korzyści związane z udzieleniem poręczenia lub gwarancji,
- 2) informacje o przedmiocie transakcji, w szczególności kwotach bazowych, terminach rozliczenia, walucie rozliczenia, sposobie rozliczenia oraz terminie obowiązywania i wysokości wnioskowanego poręczenia lub gwarancji,
- 3) projekt umowy transakcji zabezpieczającej przed ryzykiem zmiany stopy procentowej lub ryzykiem walutowym,
- 4) dokumenty, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt. 3, 6-8, a w wypadku wniosku jednostki samorządu terytorialnego – dokumenty, o których mowa w § 2 ust. 2 pkt. 2-4 i ust. 1 pkt. 7-8.

§ 5. Poręczeniem lub gwarancją mogą być objęte tylko takie transakcje zabezpieczające przed ryzykiem zmiany stopy procentowej lub ryzykiem walutowym, związane ze spłatą kredytu lub emisją obligacji, które polegają na:

- 1) zamianie przez wnioskodawcę zmiennej stopy procentowej na stałą stopę procentową,
- 2) zamianie przez wnioskodawcę płatności w jednej walucie na płatności w innej walucie,
- 3) zamianie przez wnioskodawcę zmiennej stopy procentowej na stałą stopę procentową przy jednoczesnej wymianie płatności w jednej walucie na płatności w innej walucie.

§ 6. Wniosek o udzielenie poręczenia lub gwarancji bankowi zagranicznemu lub międzynarodowej instytucji finansowej, które udzieliły poręczenia lub gwarancji spłaty kredytu powinien zawierać informację na temat udzielonej gwarancji lub poręczenia, umowę poręczenia lub umowę gwarancji udzielonej przez taki bank lub instytucję oraz odpowiednio dokumenty składające się na wniosek o udzielenie poręczenia lub gwarancji spłaty kredytu.

§ 7. Wniosek o udzielenie poręczenia wypłaty odszkodowania za zniszczone, uszkodzone lub skradzione eksponaty wystawowe powinien zawierać:

- 1) ogólne informacje o organizatorze wystawy,
- 2) określenie miejsca i terminu organizowania wystawy,
- 3) uzasadnienie celowości zorganizowania wystawy,
- 4) szczegółowy spis eksponatów wraz z określeniem ich wartości,

- 5) opis szczegółowych środków i warunków ochrony eksponatów podczas transportu oraz w miejscu wystawienia,
- 6) opinię Ośrodka Ochrony Zbiorów Publicznych dotyczącą środków i warunków ochrony, o których mowa w pkt 5,
- 7) projekt umowy wypożyczenia eksponatów,
- 8) informację o przyczynach nieubezpieczenia eksponatów.

§ 8. 1. W wypadku gdy poręczenia lub gwarancji udziela Rada Ministrów, wniosek o udzielenie poręczenia lub gwarancji, z wyjątkiem poręczenia, o którym mowa w § 7, powinien zawierać opinię Ministra Gospodarki.

2. Opinia, o której mowa w ust. 1, powinna zawierać w szczególności ocenę ekonomiczną przedsięwzięcia objętego wnioskiem co do zgodności z aktualną polityką gospodarczą.

§ 9. Wnioskodawca występuje z wnioskiem o udzielenie poręczenia lub gwarancji, o których mowa w § 2-4 i 6, do Ministra Finansów, a z wnioskiem o udzielenie poręczenia, o którym mowa w § 7, do Ministra Kultury.

§ 10. Minister Finansów może:

- 1) uzależnić rozpatrzenie wniosku o udzielenie poręczenia lub gwarancji od złożenia dodatkowych dokumentów,
- 2) w uzasadnionych wypadkach zwolnić wnioskodawcę od obowiązku składania niektórych dokumentów wymienionych w § 2-4 i 6.

§ 11. 1. W wypadku stwierdzenia uchybień formalnych lub innych wad wniosku - Minister Finansów, a w odniesieniu do poręczeń, o których mowa w § 7 - Minister Kultury, wzywa wnioskodawcę do ich usunięcia w terminie przez siebie określonym, nie krótszym jednak niż 30 dni.

2. Wniosek nie poprawiony pozostawia się bez rozpatrzenia.

§ 12. Minister Finansów lub, odpowiednio, Minister Kultury występuje do Rady Ministrów z wnioskiem o udzielenie poręczenia lub gwarancji, jeżeli wniosek strony uzyskał jego pozytywną opinię.

§ 13. 1. Warunkiem udzielenia poręczenia lub gwarancji jest wystawienie weksla lub ustanowienie innego zabezpieczenia określonego przez poręczyciela (gwaranta) oraz złożenie oświadczenia o poddaniu się egzekucji na wypadek roszczeń wynikających z tytułu wykonania obowiązków poręczyciela (gwaranta).

§ 14. 1. W wypadku gdy poręczenia lub gwarancji udziela Rada Ministrów, umowę o udzielenie poręczenia lub gwarancji oraz umowę poręczenia lub gwarancji podpisuje, w imieniu Skarbu Państwa, Minister Finansów z upoważnienia Rady Ministrów, a w pozostałych wypadkach - Minister Finansów, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Umowę poręczenia, o którym mowa w § 7, podpisuje w imieniu Skarbu Państwa, z upoważnienia Rady Ministrów, Minister Kultury w porozumieniu z Ministrem Finansów.

§ 15. Z tytułu udzielonego poręczenia lub gwarancji, z wyłączeniem przypadków, o których mowa w art. 2c ust. 4 ustawy, pobiera się opłatę prowizyjną.

§ 16. 1. Opłatę prowizyjną z tytułu poręczenia, o którym mowa w § 2, nalicza się w sposób określony w art. 2c ust. 2 ustawy, w wysokości:

- 1) 0,6%, jeżeli poręczenie zostało udzielone na okres do pięciu lat,
- 2) 0,8%, jeżeli poręczenie zostało udzielone na okres dłuższy niż pięć lat, lecz nie dłuższy niż dziesięć lat,
- 3) 1%, jeżeli poręczenie zostało udzielone na okres dłuższy niż dziesięć lat, lecz nie dłuższy niż piętnaście lat,
- 4) 1,3%, jeżeli poręczenie zostało udzielone na okres dłuższy niż piętnaście lat.

2. Opłata prowizyjna związana z kredytem krajowym jest potrącana przez kredytodawcę z pierwszej transzy kredytu. Za zgodą Ministra Finansów opłata ta może być także wnoszona bezpośrednio przez kredytobiorcę.

3. Opłata prowizyjna związana z kredytem zagranicznym powinna być wniesiona przed podpisaniem umowy poręczenia.

§ 17. Opłatę prowizyjną z tytułu gwarancji, o której mowa w § 2, nalicza się w sposób określony w art. 2c ust. 2 ustawy, w wysokości:

- 1) 0,8%, jeżeli gwarancja została udzielona na okres do pięciu lat,
- 2) 1%, jeżeli gwarancja została udzielona na okres dłuższy niż pięć lat, lecz nie dłuższy niż dziesięć lat,
- 3) 1,2%, jeżeli gwarancja została udzielona na okres dłuższy niż dziesięć lat, lecz nie dłuższy niż piętnaście lat,
- 4) 1,5%, jeżeli gwarancja została udzielona na okres dłuższy niż piętnaście lat.

2. Opłata prowizyjna związana z kredytem krajowym jest potrącana przez kredytodawcę z pierwszej transzy kredytu. Za zgodą Ministra Finansów opłata ta może być także wnoszona bezpośrednio przez kredytobiorcę.

3. Opłata prowizyjna związana z kredytem zagranicznym powinna być wniesiona przed podpisaniem umowy gwarancji.

§ 18. Opłatę prowizyjną z tytułu poręczenia, o którym mowa w § 3, nalicza się w sposób określony w art. 2c ust. 2 ustawy, w wysokości określonej w § 16.

§ 19. Opłatę prowizyjną z tytułu gwarancji, o której mowa w § 3, nalicza się w sposób określony w art. 2c ust. 2 ustawy, w wysokości określonej w § 17.

§ 20. Opłatę prowizyjną z tytułu poręczenia, którego udzielenie nie stanowi pomocy w rozumieniu ustawy z dnia 30 czerwca 2000 r. o warunkach dopuszczalności i nadzorowaniu pomocy publicznej dla przedsiębiorców (Dz. U. Nr 60, poz. 704 oraz z 2001 r. Nr 125, poz. 1363), nalicza się w sposób określony w art. 2c ust. 2 ustawy w wysokości wyższej o 50% niż ustalona w § 16.

§ 21. Opłatę prowizyjną z tytułu gwarancji, której udzielenie nie stanowi pomocy w rozumieniu ustawy z dnia 30 czerwca 2000 r. o warunkach dopuszczalności i nadzorowaniu pomocy publicznej dla przedsiębiorców (Dz. U. Nr. 60, poz. 704 oraz z 2001 r. Nr 125, poz. 1363), nalicza się w sposób określony w art. 2c ust. 2 ustawy w wysokości wyższej o 50 % niż ustalona w § 17.

§ 22. Minister Finansów może podwyższyć opłaty prowizyjne o których mowa w § 16 i 17 o kolejne 50% opłaty, o której mowa w § 20 i 21, w zależności od rezultatu oceny ryzyka wynikającego z przeprowadzonej analizy wniosku.

§ 23. Opłata prowizyjna z tytułu gwarancji, o której mowa w § 6, wynosi 0,5% kwoty zobowiązania objętej gwarancją Skarbu Państwa.

§ 24. Opłata prowizyjna z tytułu poręczenia, o którym mowa w § 6, wynosi 0,3% kwoty zobowiązania objętej poręczeniem Skarbu Państwa.

§ 25. Stawki opłaty prowizyjnej z tytułu poręczenia i gwarancji, w przypadkach, o których mowa w art. 3 ust. 2 i art. 12 ust. 2a ustawy, wynoszą odpowiednio 0,3% i 0,5% kwoty zobowiązania objętej poręczeniem lub gwarancją Skarbu Państwa.

§ 26. Stawki opłaty prowizyjnej od poręczeń lub gwarancji udzielanych pod warunkiem przeznaczenia kredytu lub środków z emisji obligacji na cele, o których mowa w art. 7. ust.2 pkt 3 ustawy, wynoszą odpowiednio 0,2% i 0,3% kwoty zobowiązania objętej poręczeniem lub gwarancją Skarbu Państwa.

§ 27. Opłata prowizyjna jest przekazywana na rachunek rezerw poręczeniowych i gwarancyjnych Skarbu Państwa.

§ 28. Sposób wniesienia opłat prowizyjnych, o których mowa w § 18 – 26, określa umowa o udzielenie poręczenia lub gwarancji.

§ 29. Do wniosków o udzielenie poręczenia lub gwarancji, złożonych przed dniem wejścia w życie rozporządzenia, stosuje się przepisy dotychczasowe.

§ 30. Traci moc rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 5 sierpnia 1997 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu udzielania przez Skarb Państwa poręczeń i gwarancji oraz opłat z tytułu udzielonego poręczenia lub gwarancji (Dz. U. Nr 99, poz. 606, Nr 92, poz. 1046).

§ 31. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE DO PROJEKTU ROZPORZĄDZENIA RADY MINISTRÓW

w sprawie określenia szczegółowego zakresu danych zawartych we wniosku o udzielenie poręczenia lub gwarancji, rodzajów dokumentów dołączanych do tego wniosku, trybu udzielania przez Skarb Państwa poręczenia i gwarancji, sposobu naliczania i pobierania opłaty prowizyjnej od poręczenia i gwarancji oraz wysokości tej opłaty.

Projekt rozporządzenia Rady Ministrów stanowi wykonanie delegacji ustawowej zawartej w art. 2c ust. 3 i art. 2f ustawy z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne.

Projekt rozporządzenia reguluje szczegółowy zakres niezbędnej dokumentacji i tryb udzielania przez Skarb Państwa wszystkich form poręczeń i gwarancji Skarbu Państwa, w tym wprowadzonych treścią nowelizacji w/w ustawy tj. poręczeń i gwarancji wykonania zobowiązań wynikających z transakcji zabezpieczających przed ryzykiem zmiany stopy procentowej lub ryzykiem walutowym, związanych ze spłatą kredytu lub emisją obligacji.

Projekt rozporządzenia określa informacje jakie powinny być zawarte we wniosku o udzielenie poręczenia lub gwarancji, które umożliwią dokonanie analizy ryzyka związanego z udzieleniem poręczenia lub gwarancji. Wykaz składanych przez wnioskodawców dokumentów dostosowany został do specyfiki poszczególnych kategorii poręczeń i gwarancji. Uwzględniona została również odrębna specyfika jednostek samorządu terytorialnego jako potencjalnych wnioskodawców. W projekcie uwzględniono zmiany w zakresie sprawozdawczości finansowej wprowadzone nowelizacją ustawy o rachunkowości. Podmioty-wnioskodawcy zostały zobligowane do złożenia m.in. sprawozdań finansowych w formie zgodnej z obowiązującymi przepisami. Jednocześnie zrezygnowano z opracowania wzoru wniosku, jak miało to miejsce w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 5 sierpnia 1997 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu udzielania przez Skarb Państwa poręczeń i gwarancji oraz opłat z tytułu udzielonego poręczenia lub gwarancji (Dz. U. Nr 99, poz. 606 z późn. zm.) w celu ułatwienia i usprawnienia wnioskującym podmiotom skompletowanie i sporządzenie pełnej dokumentacji, która stanowi niejednokrotnie uniwersalne opracowanie przedkładane innym instytucjom (np.: kredytodawcom).

Nowelizacja ustawy o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne wprowadziła nowe zasady naliczania i odprowadzania opłaty prowizyjnej od udzielanych poręczeń i gwarancji. Dotychczas prowizja naliczana była od kwoty kapitału objętej poręczeniem lub gwarancją, bez uwzględnienia odsetek i innych kosztów objętych poręczeniem lub gwarancją Skarbu Państwa. Zmodyfikowane przepisy umożliwiają naliczanie prowizji od kwoty całego zobowiązania objętego poręczeniem lub gwarancją.

W celu dostosowania opłaty prowizyjnej od udzielanych poręczeń i gwarancji do wielkości ryzyka ponoszonego przez Skarb Państwa przyjęto, iż wysokość tej opłaty uzależniona będzie przede wszystkim od tego, czy opłata dotyczy poręczenia (niższa prowizja) czy też gwarancji (wyższa prowizja). Wynika to z dotychczasowej praktyki stosowania tych instrumentów. Ponadto, stawka opłaty prowizyjnej uzależniona została od tego, czy udzielone poręczenie lub gwarancja uznana jest za pomoc publiczną w rozumieniu ustawy z dnia 30 czerwca 2000 r. o

warunkach dopuszczalności i nadzorowaniu pomocy publicznej dla przedsiębiorców (Dz. U. Nr 60, poz. 704, z późn. zm.). Jednocześnie pozostawiono warunek uzależniający określenie opłaty prowizyjnej (skalę progresji) od długości okresu na jaki poręczenie lub gwarancja zostają udzielone.

-
Należy także podkreślić, iż w projekcie rozporządzenia Rady Ministrów została ustalona niższa opłata za poręczenia i gwarancje wspierające tworzenie linii kredytowych na finansowanie projektów inwestycyjnych gmin, małych i średnich przedsiębiorstw oraz na współfinansowanie projektów w ramach programów pomocowych Unii Europejskiej, ze względu na znaczenie gospodarcze tych projektów. Niższa opłata pobierana będzie również od poręczeń i gwarancji wykonania zobowiązań wynikających z transakcji zabezpieczających przed ryzykiem zmiany stopy procentowej lub ryzykiem walutowym, związanych ze spłatą kredytu lub emisją obligacji. W tym przypadku obniżona stawka opłaty jest uzasadniona faktem, iż ta kategoria poręczeń i gwarancji jest związana z poręczeniem lub gwarancją spłaty kredytu lub emisją obligacji, od których pobiera się prowizję w pełnej wysokości.

Konsekwencją podziału poręczeń i gwarancji państwowych na „quasi komercyjne” oraz stanowiące pomoc publiczną jest ustalenie stawek opłaty prowizyjnej od tych ostatnich na poziomie rynkowym.

Wejście w życie rozporządzenia nie powinno doprowadzić do zwiększenia w tym roku wydatków budżetowych na spłatę zobowiązań objętych poręczeniami lub gwarancjami Skarbu Państwa. Nie powinno ono także spowodować istotnego wzrostu wydatków budżetowych z tytułu nowych rodzajów poręczeń i gwarancji wprowadzonych nowelizacją ustawy, gdyż nie będą one niosły zwiększonego ryzyka dla Skarbu Państwa w porównaniu do poręczeń i gwarancji dotychczas udzielanych. W przyszłości można oczekiwać, że wydatki budżetu państwa na wypłaty zobowiązań z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji będą się zmniejszać w związku z możliwością spłaty tych zobowiązań z rachunku rezerw poręczeniowych i gwarancyjnych Skarbu Państwa zasilanego z zasobu majątkowego oraz opłat prowizyjnych.